

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van K.A. te Oudenaarde

Hoofdstructuur dbso

	Instellingsnummer	122671	
	Instelling	K.A.	
directeur		Cornelis BLOMMAERT	
adres		Fortstraat 47 - 9700 OUDENAARDE	
telefoon		055-31.11.34	
fax		055-31.94.18	
e-mail		info@kaoudenaarde.be	
website/URL		http://www.kaoudenaarde.be	
	Bestuur van de instelling	114009 - Scholengroep 21 Avelgem-Oudenaarde-Ronse te OUDENAARDE	
adres		Ronseweg 1 - 9700 OUDENAARDE	
	Scholengemeenschap	112193 - SG Avelgem-Oudenaarde-Ronse te AVELGEM	
adres		Oudenaardsesteenweg 20 - 8580 AVELGEM	
	CLB	114447 - CLB van het GO! Oudenaarde te OUDENAARDE	
adres		Eindrieskaai 11 - 9700 OUDENAARDE	
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	11/01/2011, 12/01/2011, 13/01/2011, 14/01/2011	
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	14/01/2011	
	Datum bespreking verslag met de instelling	02/02/2011	
	Samenstelling inspectieteam		
	Inspecteur-verslaggever	Gabriël Poppe	
	Teamleden	Inge Bogaert Luc Marrannes Monique Van der Straeten	
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil	

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leerpresetaties in de focus.....	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	7
3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM	7
4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVoorwaarden?	8
4.1 Algemene vorming (PAV)	8
4.2 Distributie - Goederenbehandelaar - magazijnier en Goederenbehandelaar - magazijnier - heftruck (Lineair)	9
4.3 Personenzorg - Logistiek assistent in de ziekenhuizen (Lineair).....	10
4.4 Personenzorg - Logistiek helper in de zorginstellingen (Lineair)	11
4.5 Sport en vrije tijd - Onderhoudswerker sportinfrastructuur & -materiaal (Lineair).....	12
4.6 Transport - Automecanici (Lineair)	13
4.7 Transport - Fietskadermonteur (Lineair)	13
4.8 Keukenmedewerker (Modulair).....	14
5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	16
5.1 Personeelsbeheer.....	16
5.2 Professionalisering	16
5.3 Materieel beleid	16
5.4 Welzijn	16
5.5 Curriculum	16
5.6 Begeleiding	16
5.7 Evaluatie	17
6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	19
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM.....	21
7.1 Wat doet het centrum goed?	21
7.2 Wat kan het centrum verbeteren?	21
7.3 Wat moet het centrum verbeteren?	22
8. ADVIES.....	23
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	23

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het centrum voor leren en werken, verbonden aan het Koninklijk Atheneum te Oudenaarde, organiseert zowel opleidingen binnen de harde als de zachte sector. Het centrum is ingeplant op een van beide campussen waar ook het voltijds onderwijs en het volwassenenonderwijs zijn gehuisvest. De opleidingen bouw en goederenbehandelaar worden in een tweede vestigingsplaats van het centrum te Oudenaarde georganiseerd. Het centrum organiseert tevens een beperkt opleidingsaanbod in combinatie met een sportopleiding wielrennen (voor 58 leerlingen) in de meewerkende school van het Koninklijk Atheneum te Ronse. Sinds dit schooljaar heeft men zowel in Oudenaarde als in Ronse een deeltijdse coördinator. Het CDBSO is in beide vestigingsplaatsen geïntegreerd in de voltijdse school waardoor de beleidsautonomie beperkt is en de infrastructuur grotendeels gemeenschappelijk gebruikt wordt.

Het rendement betreffende aanwezigheden, de invulling van het voltijds engagement en het leer- en leefklimaat zijn goed. Kenmerkend voor het centrum en opmerkelijk is het groot aantal leerlingen (80 van de 145 leerlingen of 55 %) die voldoen aan het voltijds engagement door een bijkomende sportopleiding in het centrum te volgen. Er wordt via controle en opvolging, maar evenzeer via het organiseren van een aangenaam leer- en leefklimaat, voor gezorgd dat de aanwezigheidsgraad van de leerlingen goed is. De centrummissie “leren werken, werkend leren” en het einddoel van een duurzame tewerkstelling in een bedrijf worden slechts voor 19,3 % van het aantal leerlingen effectief gerealiseerd. Met 28 tewerkstellingen op de 65 leerlingen (43 %) die geen bijkomende sportopleiding (wielrennen of voetbal) volgen en hierdoor geen onmiddellijke tewerkstelling nastreven, realiseert het centrum t.o.v. vorige doorlichting een zwak tewerkstellingsrendement (toen was er 72,9 % tewerkstelling).

Het erkenningsonderzoek op basis van de geselecteerde vakken en opleidingen wijst uit dat het centrum in voldoende mate de onderwijsdoelstellingen realiseert voor PAV, maar niet voor BGV. Aan de grondslag van de tekorten op opleidingsniveau liggen factoren die vooral gerelateerd zijn aan een te klassikaal en onvoldoende maat- en competentiegericht opleidingsaanbod en het onvermogen om de eigen kwaliteit² op opleidings- en centrumniveau te bewaken. Hierdoor voldoet het centrum niet aan alle erkenningsvoorwaarden en brengt de inspectie een in de tijd beperkt gunstig advies uit.

Uit het onderzoek van de geselecteerde opleidingen en procesvariabelen blijkt dat het centrum enkel voor de algemene vorming de eigen kwaliteit in voldoende mate bewaakt. Er ontbreekt nog een centrumeigen visie met daaraan gekoppelde doelen en uitvoeringsplannen met duidelijke afspraken t.a.v. de beroepsgerichte vorming in de diverse opleidingen. De dwarsverbindingen tussen algemene vorming, beroepsgerichte vorming en werkplekleren verdienen meer aandacht. Doorgaans is de vakbekwaamheid goed, maar is de beroepsbekwaamheid in onvoldoende mate geëvolueerd voor een opdracht binnen het stelsel van leren en werken. Door het gebrek aan doelgerichtheid en effectmeting kan het centrum zijn behoeften op het vlak van deskundigheidsbevordering niet in kaart brengen, wat resulteert in een statisch en onvoldoende op het decreet leren en werken afgestemd professionaliseringsbeleid.

De sterk op het dagdagelijkse functioneren gerichte centrumorganisatie leidt tot een onvoldoende afstemming van de onderwijs- en begeleidingsprocessen op de verscheidenheid van opdrachten binnen het stelsel van leren en werken. Het competentieontwikkend leren wordt nog in onvoldoende mate ondersteund en de evaluatiepraktijk is nog onvoldoende afgestemd op het stelsel van leren en werken. De aanbevelingen uit het onderzoek in de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs,

² Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, dd. 8 mei 2009, artikel 4 §1.

zoals vastgelegd in het inspectieverslag³ van 2008, worden onvoldoende benut om een noodzakelijke en kwaliteitsvolle bijsturing op gang te brengen.

De loopbaanbegeleiding verloopt via drie gescheiden sporen (algemene vorming, beroepsgerichte vorming en werkplekleren). Het centrum beschikt wel over een procedure, maar de formulering en de communicatie van het trajectadvies vormen een zwakke schakel in het proces. Tijdens de screening brengt men de schoolloopbaan soms niet volledig in beeld of worden behaalde getuigschriften niet altijd correct ingeschat, waardoor leerlingen in onvoldoende mate een optimale inschaling en dito geïndividualiseerd leertraject aangeboden krijgen. De aard en de duur van de trajecten zijn soms erg verschillend aangezien deze niet altijd overeenstemmen met de verworven competenties en/of getuigschriften en/of met de moeilijkheidsgraad van de module of opleiding. De gegevensverzameling in de klassenraden is te beperkt, er gebeurt nog geen probleemanalyse en bijgevolg ook geen remediëring of bijsturing van trajecten.

De evaluatiepraktijk is zwak. Een visie met richtlijnen betreffende validiteit en competentiegerichtheid ontbreekt. Het centrumbeleid stuurt niet aan en volgt niet op. Daarvoor alle doorgelichte opleidingen bepaalde componenten ontbreken, kan de evaluatie moeilijk valide zijn. Wat PAV betreft, is de evaluatie eindtermgericht. De criteria die het niveau van de verworven competentie moeten bepalen, zijn echter onvoldoende geconcretiseerd. Tevens ontbreken concrete stappenplannen die leerprocessen met zelfevaluatie en bijsturing door de leerling moeten mogelijk maken. Aan het bijsturen van de lespraktijk op basis van de leerprestaties is men nog niet toe.

De rapporteringspraktijk is zwak en onvoldoende informatief voor wat de fases/vorderingen in het leertraject betreft. De rapportcommentaren zijn meestal aanmoedigend, maar zelden voorzien van analytische informatie en remediërende acties en aandachtspunten. Duidelijke criteria voor deliberatie en voor de formulering van de verworven competenties in de attesten ontbreken en er is onvoldoende informatie over de leerprestaties, de al of niet verworven competenties en de remediëringsactiviteiten. De zwakke of ontbrekende onderbouwing van de studiebekrachtiging en daarmee verbonden adviezen stemt niet overeen met de regelgeving.

De sterkte van het centrum ligt vooral in de zorg voor de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen en de vruchten die dat afwerpt voor een respectvol leer- en leefklimaat en het realiseren van het voltijds engagement. De beleidsmatige aansturing en opvolging van de samenhang tussen de verschillende componenten van het leren en het werkplekleren binnen de beroepsgerichte vorming en de individualisering van de leertrajecten daarin zijn de belangrijkste werkpunten. Indien het centrum in zijn kernopdracht wil slagen, dan zal het - al dan niet met hulp van externe begeleiding - een verbetertraject moeten opzetten om de vastgestelde tekorten weg te werken en om een nieuwe dynamiek in de centrumorganisatie op gang te brengen.

³ Onderwijsspiegel schooljaar 2007 - 2008, blz. 70 e.v.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De vorige doorlichting vond plaats van 26-01-2004 tot 30-01-2004 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies tot 01-09-2006. De opvolging op 12-12-2006 resulteerde in een gunstig advies.

2.1 Leerprestaties in de focus

algemene vorming (PAV)

Opleiding per stelsel

Lineair	Goederenbehandelaar-magazijnier
Lineair	Goederenbehandelaar-magazijnier-heftruck
Lineair	Logistiek assistent in de ziekenhuizen
Lineair	Logistiek helper in de zorginstellingen
Lineair	Onderhoudswerker sportinfrastructuur & -materiaal
Lineair	Automecaniciën
Lineair	Fietskadermonteur
Modulair	Keukenmedewerker

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM

- Onderlinge afstand vestigingsplaatsen of afstand tot de hoofdschool méér dan 10 km.
- Nabijheid grens of taalgrens.
- Recente coördinatorenwissel.
- Zeer groot aantal leerlingen die een bijkomende sportopleiding volgen.
- Gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur (met het voltijds onderwijs).

4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leerprestaties volgende vaststellingen op:

4.1 Algemene vorming (PAV)

Voldoet

Vaststellingen

- De eindtermen en leerplandoelen worden voor de meerderheid van de componenten van het vak goed gerealiseerd. Zowel de jaarplannen, de ontwikkeling van het studiemateriaal als de hele evaluatie worden systematisch op basis van de respectievelijke eindtermen opgebouwd. Enkel de component 'organisatiebekwaamheid' wordt in te enge zin geïnterpreteerd en beperkt zich hoofdzakelijk tot de organisatie van het concrete dagelijkse leven. De aandacht voor organisatie- en planningsvaardigheden zit impliciet in een aantal opdrachten en projecten verweven, maar van een doordachte leerlijn is hier vooralsnog geen sprake. Stappenplannen worden onvoldoende systematisch gebruikt en opgebouwd. Nochtans reikt de begeleiding heel wat van deze plannen aan.
- De componenten 'functionele taal- en rekenvaardigheid' zijn effectief in de thema's geïntegreerd. De keuze van de thema's is overwogen: ze zijn relevant voor de beoogde doelen en sluiten meestal aan bij de leefwereld van de jongeren. Toch zou een meer systematische samenwerking met de leraren van de beroepsgerichte vorming nog voor een meerwaarde kunnen zorgen en zo de thema's gericht kunnen inkleuren.
- De integratie van ICT is behoorlijk. De leerlingen krijgen tips met opdrachten om de zoekmachines op internet te leren hanteren. Aan de hand van concrete en praktische toepassingen worden ICT-vaardigheden verder geleidelijk opgebouwd. Spelling wordt terloops met de spellingchecker bijgebracht, het rekenblad wordt geoefend met concrete toepassingen binnen aangereikte thema's, presentaties worden voorbereid en voor de groep gebracht.
- De eindtermen van de component 'tijd- en ruimtewustzijn' worden uitgewerkt in uitstappen en projecten die mikken op de concrete verkenning van de omgeving. Het volgen van de actualiteit plaatst gebeurtenissen in hun geografisch kader, knoopt verbanden met het verleden en zorgt in de derde graad voor de invulling van het domein 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn'. Doelstellingen die relevant zijn voor de maatschappelijke weerbaarheid⁴ van de leerlingen komen in voldoende mate aan bod. Dankzij de keuze voor een geïntegreerde aanpak van herkenbare en vooral bruikbare leerdoelen binnen een reële context krijgt de algemene vorming van de leerlingen een aanzienlijke meerwaarde.
- Het leerproces wordt ondersteund door verzorgd en goed uitgewerkt studiemateriaal dat de leraren zelf ontwikkelen. De creativiteit en het zelfkritisch vermogen van het team zorgen voor nieuwe initiatieven en bijsturingen. Leraren werken samen, wisselen materiaal uit en overleggen informeel. Op het vlak van graadopbouwend overleg liggen nog wat kansen open. Zowel voor de uitwerking van thema's als voor de ontwikkeling van duidelijke leerlijnen is dit overleg van cruciaal belang.
- Het beleid stimuleert de samenwerking binnen de vakgroep en vereenvoudigt door gelijktijdige en parallelle lesroosters de niveauoverstijgende differentiatie binnen de groepen. Ondanks het feit dat zinvolle instaptoetsen de beginsituatie in beeld proberen

⁴ formulieren invullen, aspecten sociale wetgeving, geld beheren, gezinsbudget opmaken, zelfstandig wonen, relaties, solliciteren, ...

te brengen, blijkt achteraf het duidelijk onderscheid tussen de tweede en de derde graad te vervagen.

- De schoolleiding ondersteunt de leerplanrealisatie door een krachtige leeromgeving te creëren. De lesuren gaan door in ruimten voorzien van pc's met internetaansluiting en moderne leermiddelen. De lokalen zijn tevens voorzien van dataprojectie en men kan er in groepen werken. Een dergelijke leeromgeving daagt uit tot het gebruik van activerende en gevarieerde werkvormen.
- De leerlingenevaluatie focust op de correcte eindtermen. Toch kan hier nog vooruitgang geboekt worden. Immers de criteria op basis waarvan men kan besluiten dat de beoogde eindtermen ook in voldoende mate verworven zijn, blijven leraarafhankelijk, zijn onvoldoende geëxpliciteerd of te vaag en missen een duidelijk opbouwende leerlijn van tweede naar derde graad.
- Naast de vele geëvalueerde taken en opdrachten gaat het klassieke examensysteem door. Permanente evaluatie waarin proces- en productevaluatie elkaar aanvullen, krijgt binnen dit deel van het curriculum nog geen krachtige vertaling. Hier is veeleer sprake van gespreide evaluatie. Permanente evaluatie wordt wel in het zevende jaar vermeld, maar is ook daar onvoldoende expliciet uitgewerkt. De vorderingen van de leerlingen worden nog niet echt in kaart gebracht. De aandacht voor een traject met sterke punten en verbeterpunten is zwak. Er zijn geen transparante evaluatiecriteria voor handen en de leerlingen worden onvoldoende bij de evaluatie betrokken. Dit ontnemt hen kansen op zelfreflectie over eigen prestaties en attitudes.

4.2 Distributie - Goederenbehandelaar - magazijnier en Goederenbehandelaar - magazijnier - heftruck (Lineair)

Voldoet niet

Vaststellingen

- De opleidingsdoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd door een onvoldoende individuele aanpak en organisatie. Dit schooljaar volgt slechts één leerling (die geen tewerkstelling heeft) de opleiding Goederenbehandelaar-magazijnier. De opleiding Goederenbehandelaar-magazijnier-heftruck (met dit schooljaar vijf leerlingen waarvan er drie alternerend tewerkgesteld zijn als magazijnmedewerker) wordt in dit centrum in tegenstelling tot de andere centra voor dbso gezien als de vooropleiding voor de opleiding Goederenbehandelaar-magazijnier. Verscheidene competenties die al verworven zijn worden toch weer opnieuw aangeboden waardoor de opleidingen onvoldoende maatgericht zijn.
- De leerlingen van beide opleidingen zitten samen en krijgen grotendeels hetzelfde aanbod. Het (door de sector opgestelde) cursusmateriaal en de werkopdrachten zijn in voldoende mate representatief voor de opleidingsdoelstellingen. De leerlingen werken aan geïndividualiseerde opdrachten waarvan er sommige bestaan uit het oplossen van vragen en overschrijven van teksten, terwijl anderen gegevens overtypen op computer.
- De uitrusting en de infrastructuur zijn minimaal, maar worden geleidelijk aangevuld en opgebouwd. De integratie van een elektronisch stockbeheerprogramma en een echte magazijnsetting ontbreken nog waardoor men zich momenteel behelpt met lege dozen, een elementair rekenblad en enkele bezoeken aan een bedrijfsmagazijn. Voor de opleiding tot heftruckchauffeur doet men een beroep op een VDAB-opleidingscentrum. Uit de outcomes blijkt dat ongeveer de helft van het aantal leerlingen een alternerende tewerkstelling heeft.
- De evaluatie (via dagelijks werk en openboek examens) sluit wel aan bij de opleidingsdoelstellingen, maar de certificaten en attesten verworven competenties worden onterecht uitgereikt. De evaluatie is noch valide, noch betrouwbaar. Een leerling behaalde in het schooljaar 2009-2010 het certificaat Goederenbehandelaar-magazijnier-heftruck, hoewel hij niet geslaagd was voor het attest van heftruckchauffeur, een schooljaar later krijgt hij een attest verworven competenties

voor de opleiding Goederenbehandelaar-magazijnier (met minder eisen dan het al behaalde certificaat van Goederenbehandelaar-magazijnier-heftruck!). Vorig schooljaar behaalden zes leerlingen een attest van verworven competenties. Geen van beide leerlingen die in aanmerking kwamen voor een certificaat slaagde hiervoor.

4.3 Personenzorg - Logistiek assistent in de ziekenhuizen (Lineair)

Voldoet niet

Vaststellingen

- De invulling van de opleiding sluit inhoudelijk in onvoldoende mate aan bij de opleidingskaart, focust te weinig op competentiegericht leren en legt amper verbanden met alternerend werkplekleren. Deze vaststelling wordt nog versterkt door de te beperkte beschikbaarheid van de infrastructurele en materiële middelen omwille van het gedeeld gebruik met het voltijds onderwijs. Bovendien verloopt het leertraject van zowat alle leerlingen op gelijkaardige wijze wat indruist tegen het decreet leren en werken (zie loopbaanbegeleiding). Naast dit tekort aan een geïndividualiseerd leertraject op maat van elke leerling, is er een foutieve vertaling van de opleidingskaart naar het leertraject. Het leggen van de hoofdklemtoon op het klaarmaken van menu's⁵ staat niet alleen in contrast met het beroepsprofiel logistiek assistent van de SERV⁶ en met de opleidingskaart, maar creëert daardoor ook een onevenwichtig en niet congruent leerstofaanbod. Daarnaast worden nog enkele andere (deel)competenties overbelicht zoals bv. kleine herstellingen uitvoeren. Tevens komen er zelfs ook andere zaken aan bod die noch overeenstemmen met de competenties van de opleidingskaart, noch thuishoren binnen deze opleiding⁷ en evenmin stroken met een hedendaags levensecht onderwijs zoals bv. het stikken op papieren patronen. Hierdoor komen andere, meer beroepsspecifieke competenties te weinig aan bod (bv. i.v.m. het beheersen van de vereiste beroepshoudingen en het werken in team ...) en vertoont de opleiding ook belangrijke hiaten, o.m. op het vlak van de verkenning van het beroepsprofiel (bv. het inzicht hebben in de sector) en i.v.m. farmaceutische producten, stalen ...
- Ook uit de beperkte infrastructurele, materiële ondersteuning blijkt het weinig profielgerichte karakter van deze opleiding. Hierdoor krijgen leerlingen te weinig oefenkansen en kunnen zij bovendien, gezien de lage tewerkstellingsgraad in de ziekenhuissector, dit evenmin op de werkvloer oefenen. Daarnaast beschikt het centrum over weinig hedendaags didactisch materiaal (ICT, vaktijdschriften, ...). De ICT-integratie is binnen de beroepsgerichte vorming veeleer schaars.
- De omgang met de leerlingen is gemoedelijk en respectvol. Het studiemateriaal, de opdrachten en de werkdocumenten missen een goede structuur, vertonen te weinig onderlinge samenhang waardoor het opleidingsaanbod weinig doelgericht en te gefragmenteerd is. De te theoretische benadering van deze praktijkgerichte opleiding en de overwegend klassikale aanpak staat niet alleen haaks op het profiel van deze leerlingen, maar zet ook de realisatie van de competentiegerichte opleidingskaart op de helling.
- Binnen deze opleiding is er ook een geringe kwaliteitsvolle invulling inzake het opvolgen van het voltijds engagement⁸ en dit in tegenstelling tot de vorige doorlichting waar de tewerkstellingsgraad binnen deze opleiding nog meer dan 70% bedroeg. Ook

⁵ De vijfde competentie van de opleidingskaart van de VLOR "logistiek assistent in de ziekenhuizen" spreekt enkel over "de logistiek assistent verzorgt de maaltijden"

⁶ Zie ook andere referentiekaders op de opleidingskaart "logistiek assistent in de ziekenhuizen"

⁷ Competentie tien ("de verzorgende begeleidt kinderen in een opvangsituatie") en elf ("de verzorgende staat in voor de verzorging en de algemene dagelijkse levensverrichtingen van het kind") van de opleidingskaart van de verzorgende komen via tewerkstelling in kinderdagverblijven reeds gedeeltelijk aan bod.

⁸ Op het moment van de doorlichting zijn ongeveer de helft van de leerlingen aanwezig; twee van deze elf leerlingen zijn in een ziekenhuis tewerkgesteld.

hier is er een gebrek aan samenhang en zijn de dwarsverbindingen tussen de algemene, beroepsgerichte vorming en de tewerkstelling te weinig doelgericht. De minimale overlegmomenten tussen deze componenten en het gebrek aan een centraal leerlingvolgsysteem leiden tot een aanzienlijk efficiëntieverlies waardoor de progressie en de verticale samenhang van de opleiding gehypothekeerd worden. Niettegenstaande de leerlingenpopulatie binnen deze opleiding al jarenlang dichtbevolkt is, zijn de reële tewerkstellingskansen echter aanzienlijk gedaald⁹. Daar de leerlingen van de 500 uren opleiding minimaal 250 uren moeten invullen met werkplekleren, behaalde vorig schooljaar o.a. omwille van de te lage tewerkstellingsgraad slechts één leerlinge een certificaat.

- Het evaluatiebeleid is niet coherent en beantwoordt niet aan de validiteiteisen. Een eerste knelpunt heeft te maken met het niet evenwichtig aanbod van de componenten van de opleidingskaart waardoor ook binnen de evaluatie enkele competenties i.v.m. de maaltijden, het onderhoud... te sterk op de voorgrond treden. Een tweede knelpunt situeert zich in het vnl. kennisgerichte karakter van de toetsen wat niet thuishoort binnen een competentiegerichte opleiding. Ook de rapportering is onsamenhangend. Tijdens de lessen beroepsgerichte vorming hanteert men zelf uitgewerkte competentiekaarten die verder geen weerslag vinden in het rapport. De rapportering is cijfermatig, maar bevat ook commentaren die weinig informatie bevatten over het leerproces en hoe het kan bijgestuurd worden. Doorgaans bevatten deze vaststellingen i.v.m. studie- en gedragshouding. De rapportering over de tewerkstelling is eveneens vaag en zelden gerelateerd aan de competenties van de opleidingskaart.

4.4 Personenzorg - Logistiek helper in de zorginstellingen (Linear)

Voldoet niet

Vaststellingen

- De opleidingscompetenties worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Binnen deze opleiding is het aanbod aan leerstof, opdrachten (zoals bv. een halsketting maken van schelpen) ondermaats aangezien het inhoudelijk noch met het profiel van de zorgvrager, noch met de betreffende werkvloer te maken heeft. Evenmin is er sprake van differentiatie of van uitgewerkte trajecten op maat van de individuele leerling. Zo maakt die ene gecertificeerde leerling in de opleiding logistieke assistent in de ziekenhuizen nog maar eens gelijkaardige oefeningen van vorig schooljaar (zoals bv. menu's klaarmaken, ...). Hierdoor mist deze leerling voldoende uitdaging en een boeiend perspectief.
- Voor beide opleidingen zijn de opleidingskaarten zo goed als analoog, met uitzondering van één bijkomende competentie "de logistiek helper ondersteunt bij animatie - activiteiten". Toch gaat het bij beide opleidingen om een andere tewerkstelling, andere zorgvragers, ... Desondanks zitten beide groepen leerlingen samen en zijn de vaststellingen in hoger vermelde opleiding bijgevolg ook in deze opleiding dezelfde. Het centrum denkt bovendien verkeerdelijk dat deze opleiding een vervolg is van de opleiding logistiek assistent in de ziekenhuizen. Begrijpelijk dat deze opleiding erg dunbevolkt is en dat deze leerlingen snel afhaken zonder certificaat, studiegetuigschrift of diploma.
- Tot nu toe heeft het centrum zich wel al vragen gesteld over dit weinig zinvol aanbod binnen de rubriek Personenzorg en formuleerde zij ten aanzien van het beleid tevens de wens om andere vervolgoopleidingen (zoals bv. verzorgende, begeleider in de kinderopvang, ...) aan te bieden. Tot heden werd het besluitvormingsproces niet afgerond.

⁹ De evoluties i.v.m. de ondersteuning van het fonds sociale Maribel zijn sinds enkele jaren ten nadele van deze opleiding.

4.5 Sport en vrije tijd - Onderhoudswerker sportinfrastructuur & - materiaal (Lineair)

Voldoet niet

Vaststellingen

- De doelstellingen m.b.t. het onderhouden van sportinfrastructuur en het opstellen van sportmateriaal worden momenteel niet in voldoende mate gerealiseerd. De activiteiten zijn nog in onvoldoende mate afgestemd op de eigenheid van de opleiding en de opleidingssetting. Onderhoud van sportinfrastructuur, uitvoeren van kleine bouwwerken, onderhoudswerken aan sanitaire installaties, onderhoud van groenvoorzieningen en het opstellen en onderhouden van sportmateriaal worden nog in onvoldoende mate en niet steeds vakdeskundig aangeboden. Er worden niet in het opleidingsprofiel voorkomende laswerkzaamheden uitgevoerd. Het aanbod is sterk plaats- en situatiegebonden en de 'individuele' leertrajecten worden te vaak klassikaal aangeboden waardoor het niet steeds duidelijk aantoonbaar is welke competenties de leerling al verworven heeft. Verscheidene competenties die al verworven zijn worden toch weer opnieuw aangeboden waardoor de opleiding onvoldoende maatgericht is.
- Deze opleiding wordt zowel in Oudenaarde als in de meewerkende school te Ronse georganiseerd. Dit schooljaar volgen 30 leerlingen deze opleiding, waarvan 8 in Ronse. Alle leerlingen volgen een sportopleiding (wielrennen in Ronse en voetbal in Oudenaarde) waardoor er geen enkele leerling alternerend tewerkgesteld is in een sportaccommodatie (sporthal, sportvelden). Uit de opvolging van de oud-leerlingen blijkt dat slechts enkelen als beroepsvoetballer of wielrenner tewerkgesteld worden.
- De werkopdrachten en het cursusmateriaal zijn slechts gedeeltelijk afgestemd op de te verwerven basiscompetenties. Het cursusmateriaal bestaat uit een bespreking van materialen en gereedschappen en een VCA¹⁰-vragenbatterij. Slechts vier van de 24 leerlingen slaagden voor het VCA-examen. Bij de werkopdracht metselwerk zijn slechts enkele leerlingen aan het werk terwijl anderen zitten, rondkijken en spelen. De kwaliteit van het werk en de motivatie zijn ondermaats. Het aanbod algemeen onderhoud en schilderwerk waarbij alle leerlingen met voldoende motivatie aan hun opdracht werken, wordt veel beter begeleid. De kwaliteit van het uitgevoerde werk varieert van goed tot onvoldoende.
- De evaluatie is gebaseerd op cijfers voor dagelijks werk en in sterkere mate op theoretische examens die soms in onvoldoende mate valide zijn voor de essentie van de opleidingsdoelstellingen. Vorig schooljaar werd er een certificaatproef georganiseerd voor leerlingen die de opleiding slechts gedeeltelijk hadden afgewerkt en werden er bij hen niet aangeboden competenties geëvalueerd. Dit is in tegenspraak met het schoolreglement waarbij terecht gesteld wordt dat de eindproef maar kan uitgevoerd worden als men alle leerstofonderdelen van het traject doorlopen heeft. Vorig schooljaar behaalden drie leerlingen een getuigschrift van de derde graad, vier een diploma secundair onderwijs en 23 een attest van verworven competenties. Geen enkele leerling behaalde een certificaat.

¹⁰ VCA: Veiligheidschecklist Aannemers

4.6 Transport - Automecaniciens (Lineair)

Voldoet niet

Vaststellingen

- De opleidingsdoelstelling om zelfstandig een courant defect aan een auto op te sporen en te herstellen wordt niet in voldoende mate gerealiseerd en ook in onvoldoende mate nagestreefd. Verscheidene doelstellingen (o.a. elektrische systemen, schokdempers, motordiagnose, stuurinrichting, onderhoud, werken met motortester, schouwingsnazicht, uitlijning stuurinrichting, ...), uit de opleidingskaart en het daarop gebaseerde individuele leertraject worden niet of in onvoldoende mate gerealiseerd. Uit evaluatieresultaten, gesprekken en lesobservaties blijkt het studiepeil veeleer overeen te stemmen met dit van hulpmecaniciens. De opleiding stelt geen duidelijke te bereiken doelen waardoor opdrachten soms sterk afhankelijk zijn van het moment en de situatie. Zo werd er o.a. door een van beide leerlingen gedurende maanden aan eenzelfde opdracht gewerkt en wordt er door een andere leerling gewerkt aan basismontage- en demontageopdrachten. Verscheidene competenties die al verworven zijn, worden toch weer opnieuw aangeboden waardoor de opleiding onvoldoende maatgericht is.
- De werkplaats is toe aan een opfrisbeurt. Gereedschap en materiaal zijn elementair, soms gedateerd en voldoen amper voor de basisopleiding en elementaire montage- en demontageopdrachten. Uitlijn-, motordiagnose- en -afstelapparatuur ontbreken.
- Men beschikt niet over goed uitgewerkt, gestructureerd en op de doelgroep afgestemd cursusmateriaal en werkopdrachten. De begeleiding van de leerlingen tijdens de praktische opdrachten verloopt gemoedelijk, leerling- en taakgericht. De planning van de oefeningen en de stijging in moeilijkheidsgraad verdienen nog meer aandacht.
- Vorig schooljaar behaalde maar één leerling een attest van verworven competenties. Dit schooljaar volgen twee leerlingen deze opleiding waarvan er één tewerkgesteld is. Uit de outcomes blijkt dat ongeveer de helft van het aantal leerlingen een alternerende tewerkstelling heeft.
- De evaluatie is onvoldoende valide en in onvoldoende mate afgestemd op de te verwerven competenties en de opleidingsdoelstellingen. De rapportering voor BGV is meestal beperkt tot een algemene opmerking of een vaststelling m.b.t. attitudes of de verwachtingen. De rapportering wordt niet gelinkt aan de te verwerven competenties. De (veel te gedetailleerd omschreven) competenties op de attesten zijn in onvoldoende mate representatief voor de opleidingsdoelstellingen.

4.7 Transport - Fietskadermonteur (Lineair)

Voldoet niet

Vaststellingen

- De doelstellingen van de opleiding m.b.t. het onder begeleiding en in teamverband fietskaders kunnen monteren en het uitvoeren van herstellingen, worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De doelstellingen m.b.t. lakwerk, transfers uitvoeren, frames herstellen en frames rechten werden vorig schooljaar niet gerealiseerd. De TIG-lasoefeningen beperkten zich tot basisplaatwerk. Dit jaar sluit het aanbod beter aan bij de opleidingsdoelstellingen.
- Het cursusmateriaal is representatief voor de opleiding en biedt voldoende ondersteuning voor de praktische oefeningen. Voor BGV werkt men sinds dit schooljaar een goed gestructureerde oefeningenreeks uit. Vorig schooljaar ontbrak een degelijke structuur in de opleiding.
- De beroepsgerichte vorming wordt gegeven in een pas ingerichte, ruime en voldoende uitgeruste werkplaats.

- De opleiding Fietskadermonteur is een vervolgopleiding na de opleiding Fietshersteller waardoor alle leerlingen eenzelfde voorbereiding hebben genoten. Dit schooljaar volgen twaalf leerlingen deze opleiding. Alle leerlingen volgen een sportopleiding wielrennen waardoor er geen enkele leerling tewerkgesteld is. Uit de opvolging van de oud-leerlingen blijkt dat zelden iemand als beroepswielrenner tewerkgesteld wordt, maar dat er wel enkelen werken als fietshersteller. De meesten blijven in hun vrije tijd actief in het wielermilieu. Vorig schooljaar behaalden respectievelijk vijf leerlingen hun certificaat, één een getuigschrift van de tweede graad, vijf een getuigschrift van de derde graad en vijf een attest van verworven competenties. Slechts één van de twaalf leerlingen slaagde voor het VCA-examen.
- De evaluatie was vorig schooljaar onvoldoende valide en in onvoldoende mate gebaseerd op de opleidingsdoelstellingen. De certificaatproef (2009-2010) bestond uit het vervaardigen van een fiets-montagestandaard. Sommige leerlingen behaalden op alle deelfacetten eenzelfde cijfer waardoor de betrouwbaarheid van de evaluatie kan in vraag gesteld worden.

4.8 Keukenmedewerker (Modulair)

Voldoet niet voor de module initiatie keuken

Vaststellingen

- De competenties voor de opleiding Keukenmedewerker worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Sinds dit schooljaar wordt de opleiding modulair georganiseerd. Op het ogenblik van de doorlichting volgden alle leerlingen de module 'initiatie keuken', al beschikken sommigen over heel wat eerder verworven competenties.
- Het centrum ondersteunt in te geringe mate de implementatie van het decreet leren en werken en de overstap van het lineair naar het modulair systeem. Uit gesprekken en uit de beperkte verslaglegging blijkt, dat de toepassing van de principes in verband met individueel maatwerk en de voorbereiding van de modularisering volgens het opgelegde tempo nog in de prille aanvangsfase zitten.
- Het zogenaamde leertraject is niet enkel identiek aan de inhoud van de module, maar het wordt nagenoeg zoals de lineaire opleiding ingevuld en niet geïndividualiseerd per leerling. Bovendien ontbreekt samenhang met PAV en met het tewerkstellingstraject. Deze aanpak illustreert dat het inzicht in de modularisering en in het competentieontwikkeld leren beperkt is, dat een gestructureerde samenwerking met PAV niet aan de orde is en dat een inbreng van de leraar BGV bij het uittekenen en opvolgen van het traject voor het werkplekleren ontbreekt.
- Het opleidingsaanbod is in het algemeen onvoldoende afgestemd op de eigenheid van de module. Aangezien voor competentie één¹¹ geen leerlijn werd uitschreven, wordt op het veilig, hygiënisch en milieubewust werken niet doelgericht gefocust. Competentie vier¹², die o.m. op systematisch handelen aanstuurt, wordt evenmin op een gestructureerde wijze ontwikkeld en voor competentie drie¹³ ontbreekt samenhang met PAV. Om competentie twee¹⁴, vijf¹⁵ en zes¹⁶ te ontwikkelen en te verwerven wordt nagenoeg elke les een menu bereid, maar de keuze van de gerechten en van de toegepaste technieken zijn te weinig competentiespecifiek. Aan de andere kant komen heel wat inhouden en vaardigheden aan bod die niet alleen geen verband houden met deze module, maar die de module ook onnodig rekken, waardoor tussentijdse succeservaringen onnodig worden uitgesteld. Binnen competentie zeven¹⁷ wordt de

¹¹ Veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform de nota welzijn op het werk en de geldende regelgeving

¹² Eigen werkzaamheden organiseren

¹³ Functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep toepassen

¹⁴ Noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen

¹⁵ Voorbereidende werkzaamheden (mise-en-place) volgens bedrijfseigen procedures uitvoeren

¹⁶ Elementaire technieken volgens bedrijfseigen procedures toepassen

¹⁷ Vaat volgens bedrijfseigen procedures uitvoeren

vaat ruimschoots ingeoefend. Hoewel de beschikbare infrastructuur en de uitrusting een professioneel opleidingsniveau ondersteunen en de leerlingen kansen bieden om zich op de horecasector te oriënteren, worden deze bevorderende factoren wegens het gelijktijdige gebruik door het voltijds onderwijs gehypothekeerd.

- De leerlingen worden in de lessen praktijk vrij goed begeleid, waardoor ze in staat zijn om eenvoudige opdrachten te organiseren en ze redelijk zelfstandig uit te voeren. In schril contrast hiermee tonen de leerlingen een veeleer geringe interesse voor ondersteunende kennis. Dat is mede te wijten aan de weinig doelgerichte selectie van relevante kennisinhouden, het hanteren van traditionele werkvormen en het niet inzetten van moderne leermiddelen, doordat die middelen ontbreken of niet beschikbaar zijn. Ook mankeert degelijk uitgewerkt, gestructureerd en op de module afgestemd cursusmateriaal.
- Het ontbreken van geïndividualiseerde trajecten die met de beginsituatie en het werkplekleren van de jongeren rekening houden, vormt een knelpunt. Hoewel de screening voor BGV gericht is op het in kaart brengen van eerder verworven competenties, is het gehanteerde instrumentarium onvoldoende afgestemd op de instap of de vordering in de modulaire opleiding(en). Daarnaast verrekent het centrum de zelf geattesteerde en leerlingengebonden verworven competenties niet in hun traject, waardoor de jongeren bij herhaling niet enkel aanverwante opdrachten krijgen en analoge kennis opdoen, maar waardoor ze ook onterecht langdurig in de opleiding blijven hangen en bij gebrek aan uitdagingen niet zelden het centrum zonder certificaat verlaten.
- Als gevolg van de eerder zwakke trajectbepaling en -opvolging zijn de outputresultaten matig tot veeleer zwak, wat de leerprestaties en zeker wat de voortgang in de schoolloopbaan betreft. Met betrekking tot de tevredenheid van de jongeren en de aansluiting op de arbeidsmarkt worden geen relevante gegevens verzameld. Vorig schooljaar behaalden twee van de zeven leerlingen het certificaat van Zaal- en keukenmedewerker; één leerling behaalde het diploma SO. De betrokkenen waren alternerend tewerkgesteld. De vijf overige leerlingen behaalden een attest van verworven competenties, hoewel de formulering niet steeds competentiegericht gebeurde. Eén leerling werd ook gecertificeerd tot Hulpkok. Eerder behaalde ook een leerling het studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad zonder de vereiste vier schooljaren (met uitzondering van de eerste graad) in het SO te hebben doorgebracht, wat een inbreuk op de regelgeving is. Op het ogenblik van de doorlichting waren voor de opleiding Keukenmedewerker acht leerlingen ingeschreven, van wie vier leerlingen alternerend tewerkgesteld zijn, één leerling in een brugproject werkt dat op de opleiding is afgestemd, één leerling zich in de oriëntatiefase bevindt en één leerling aan een persoonlijk ontwikkelingstraject participeert.
- De evaluatiepraktijk is zwak, omdat de leerlingenevaluatie in onvoldoende mate op de inhoud van de module en op de kernopdracht van de keukenmedewerker is afgestemd. Nochtans biedt het gehanteerde instrument daartoe mogelijkheden, maar de invulling van zowel de rubrieken product en proces als de componenten kennis, vaardigheden en vakgebonden attitudes stelt teleur. Bijgevolg wordt de mate waarin de jongeren in hun leertraject vorderen en de zeven competenties uiteindelijk verwerven, niet adequaat en evenmin op een transparante wijze in kaart gebracht. De rapportering sluit evenmin bij de zeven competenties aan: met commentaar wordt overwegend gefocust op gedrag, af en toe wordt informatie over opleidingsgebonden attitudes verstrekt, terwijl veeleer zelden wordt gerapporteerd over de mate waarin leerlingen de ondersteunende kennis en vaardigheden beheersen.
- Over de doeltreffendheid van de opleidingsprocessen via ondersteunende kennis, oefeningen en opdrachten wordt niet systematisch gereflecteerd. Daardoor wordt het proces van 'interne kwaliteitszorg' nog niet doorlopen.

5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

5.6.1 Loopbaanbegeleiding

Vaststellingen

- Het centrum ontwikkelde in het centrumplan onder de rubriek leerlingenbegeleiding een vrij volledige visie op loopbaanbegeleiding waarin maatwerk, de totale ontwikkeling van de jongere, nadruk op vooruitgang, ... kernbegrippen zijn. De loopbaanbegeleiding verloopt in de praktijk echter overwegend volgens drie van elkaar gescheiden sporen: het werkplekleren, de beroepsgerichte vorming en de algemene vorming. Ondanks het feit dat het centrum beschikt over verscheidene werkdocumenten, belemmert vooral het gebrek aan samenhang een kwaliteitsvolle loopbaanbegeleiding.
- Het centrum beschikt over een procedure voor onthaal, screening, inschaling, bepaling van het trajectadvies en de trajectbegeleiding. Zo focust het intakegesprek op de interesses, motivaties, de eerdere schoolloopbaan en de sociale situatie van de jongeren. Deze brede gegevensverzameling is interessant, maar omwille van een vrij beperkte en soms weinig nauwgezette registratie gaat er ofwel heel wat informatie verloren, ofwel vormt ze aanleiding tot een onvolledige of zelfs foutieve interpretatie. Via screening en met behulp van een door de VDAB gevalideerd instrument worden de arbeidsattitudes van de leerlingen in kaart gebracht. Het bekomen beeld wordt via aanvullende gesprekken geobjectiveerd. Binnen AV en BGV worden instaptesten afgenomen. Voor BGV is de inhoud van de testen in onvoldoende mate afgestemd op de beroepsprofielen en op de opleidingsdoelstellingen en voor AV zijn de testen slechts partieel gericht op de eindtermen. Wegens gebrek aan differentiatie in de testen en omdat de inhoud van de vooropleidingen te weinig gekend zijn, kan het instapniveau niet altijd nauwgezet worden bepaald. Daarnaast leveren de observaties uit de onthaalperiode te weinig diagnostische informatie op voor een wezenlijke bijdrage tot het trajectadvies. De formulering en de communicatie van het trajectadvies, zowel naar leerlingen, ouders als naar het centrumteam, vormen dan ook een zwakke schakel in de loopbaanbegeleiding.
- Bij de trajectbepaling wordt onvoldoende aangestuurd op samenwerking en samenhang tussen enerzijds AV en BGV en, anderzijds tussen de componenten leren en werken. Voor BGV worden meestal leertrajecten uitgetekend zonder voldoende rekening te houden met elders verworven competenties en met de zelf geattesteerde verworven competenties. Eenmaal gestart, krijgt elke leerling binnen dezelfde opleiding

nagenoeg hetzelfde leertraject aangeboden. Daardoor zijn de leerkansen van jongeren niet optimaal. Bovendien wordt individuele progressie nauwelijks in kaart gebracht, waardoor de aangeboden opdrachten en oefeningen soms weinig effect sorteren. Ook de wederzijdse afstemming of wisselwerking tussen de leertrajecten BGV en werkplekleren is doorgaans beperkt. Op de werkvloer worden de activiteiten - en de daaraan verbonden competenties - in wisselende mate opgevolgd, verschillen tussen opleidingen niet te nagesproken. Sporadisch gebeuren er begeleidings- en/of remediëringsinitiatieven zonder ze evenwel nauwgezet te registreren. De minimale notities zijn veeleer vaststellend.

- Voor de meeste leerlingen wordt er afhankelijk van de mogelijkheden en beperkingen een voltijds engagement gerealiseerd, namelijk een reguliere tewerkstelling, een brugproject, een voortraject, een persoonlijk ontwikkelingstraject of een sportopleiding. Het centrum levert inspanningen om de meeste brugprojecten te relateren aan de opleiding. Een andere verdienste is het hoge cijfer voor het voltijds engagement (91 %) waarvan echter slechts 19,3 % van de leerlingen een reguliere tewerkstelling heeft. Binnen de rubrieken transport, bouw en personenverzorging ligt de tewerkstelling laag. Het succes van de rubriek sport en vrije tijd, zonder enige tewerkstelling, maar met een bijkomende sportopleiding (voetbal of wielrennen) neemt nog steeds toe. De opvolging van de leerplicht verloopt correct en het aantal problematisch afwezigen ligt binnen de aanvaardbare marge.
- Uit de analyse van de leerlingendossiers blijkt dat de aard en de duur van de trajecten soms minder logisch zijn, o.m. omdat de centrumloopbaan van sommige leerlingen niet altijd overeenstemt met de reeds verworven competenties en/of getuigschriften en/of evenmin met de moeilijkheidsgraad van de module. Voorts belemmert de versnipperde begeleiding en vooral de onvoldoende doorstroming van informatie vanuit de trajectbegeleiding naar de leraren en tussen de leraren onderling, een adequate opvolging van de loopbaan van de jongeren. Hierdoor slaagt het centrum er minder goed in om de doeltreffendheid van trajecten te bewaken en om samen met de leerlingen te reflecteren over hun trajectvorderingen.
- De te summiere¹⁸ en slordige gegevensverzameling door de klassenraad is vaak weinigzeggend, leidt niet tot een probleemanalyse en evenmin tot remediëring of bijsturing van het traject. Het rendement van de loopbaanbegeleiding is bijgevolg veeleer zwak en mede hierdoor is de output voor verbetering vatbaar.
- De beperkte initiatieven om vorderingen en effecten van de trajecten in kaart te brengen, tonen aan dat de kwaliteitscirkel nog niet volledig wordt doorlopen waardoor de kwaliteit van de loopbaanbegeleiding in onvoldoende mate wordt bewaakt.

5.7 Evaluatie

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

5.7.1 Evaluatiepraktijk

5.7.1.1 Vaststellingen

- Het centrumplan bevat algemene informatie over wat en hoe geëvalueerd wordt. Men maakt een onderscheid tussen permanente evaluatie en formele evaluatie met een klassiek examensysteem. Voor een aantal vakken of onderdelen ervan waarin vaardigheden centraal staan, kiezen leraren voor permanente evaluatie. In de meeste gevallen gaat het hier echter over gespreide evaluatie. Van procesevaluatie is nog geen sprake.
- De inhoudelijke vormgeving van de evaluatie wordt toevertrouwd aan de vakgroep PAV en de leraren van de beroepsgerichte vorming. Het centrum heeft geen beleid om de

¹⁸ In sommige notulen worden leerlingen enkel bij voornaam vermeld; of de voorwaarden i.v.m. het behalen van certificaten (bv. het minimum aantal gepresteerde uren) vervuld zijn, staat niks vermeld.

evaluatie gericht te laten aansluiten bij opleidingsdoelen en de te verwerven competenties en om daarbij de nodige samenhang te realiseren. De centrumleiding is zich bewust van het feit dat de evaluatie niet gelijkgericht gebeurt, maar stuurt onvoldoende strategisch bij. Een kritische analyse, doelgerichte actieplannen en professionalisering om het onderwijs- en evaluatieproces bij te sturen ontbreken. Het beleid bewaakt onvoldoende de gelijkgerichtheid en de kwaliteit van afspraken en volgt de uitvoering door de individuele leraar nog onvoldoende op.

- Uit de doorlichting van de beroepsgerichte vorming blijkt dat een overzicht en concrete beschrijving van de verschillende componenten per opleiding ontbreken. Belangrijke onderdelen komen zelfs niet aan bod. Een transparante en graduele inventarisering van de te verwerven competenties per opleiding is niet beschikbaar. De objectieve waarde van de deelcertificaten is dan ook twijfelachtig. Hier zijn bijstellingen dringend nodig.
- Wat de algemene vorming PAV betreft, focust de evaluatie wel degelijk op de te bereiken eindtermen. Daar evenwel bij opdrachten/toetsen/examens de criteria per eindterm weinig concreet en opbouwend geformuleerd worden, kan ook hier de validiteit in het gedrang komen. Een gestructureerde graduele opbouw van het beheersingsniveau per eindterm dringt zich dan ook op.
- De meerwaarde van permanente evaluatie als procesevaluatie wordt nauwelijks gerealiseerd. Hiertoe ontbreken stappenplannen die het traject verduidelijken dat de leerling moet afleggen. Zo kan de leerling moeilijk reflecteren over succesvolle realisaties of noodzakelijke nieuwe acties bij falen. Zelfevaluatie en bijsturing als belangrijke stappen in het leerproces krijgen aldus weinig kansen.
- De aanpak van remediëring is divers. De leerbegeleiding wordt behartigd in PAV, maar de gegevens betreffende de genomen initiatieven en vooral de opvolging ervan zijn nog niet gecentraliseerd beschikbaar. De school plant daartoe wel concrete initiatieven. De introductie volgend schooljaar van een digitaal leerlingvolgsysteem moet alle gegevens per leerling gedurende de hele schoolloopbaan centraliseren en bijhouden.
- De evaluatie van de attitudes is weinig transparant en niet éénvormig. Er wordt onvoldoende onderscheid gemaakt tussen de evaluatie van vak- en algemene attitudes, waardoor ook deze laatste het resultaat van de leerlingen te ingrijpend beïnvloeden. De attitudebeoordeling staat volledig los van de evaluatie van de opleidingsdoelstellingen hoewel heel wat opleidingsdoelen betrekking hebben op attitudes. De manier waarop vak- en opleidingsgebonden attitudes in de leerlingenevaluatie geïntegreerd zijn, is weinig transparant en gebeurt zeker niet gelijkgericht.
- Wegens het gebrek aan objectieve en valide leerlingenevaluatie en duidelijke normstelling voor correctie en quoterig, is ook de onderbouwing van de studiebekrachtiging zwak.
- De leraren analyseren de studieresultaten en leerprestaties nog niet om het eigen onderwijsproces, het pedagogisch-didactisch handelen of cursussen bij te sturen. Terugkoppeling van de resultaten naar de eigen lespraktijk gebeurt individueel door enkele leraren die zo hun professionaliteit verhogen, maar dit is op schoolniveau nog niet ingeburgerd. Zelfevaluatie door de leraar komt sporadisch voor.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

Vaststellingen

- De rapportering van de resultaten van de permanente evaluatie gebeurt via drie rapporten per schooljaar (met oudercontact) en brieven aan de ouders. De agenda wordt niet gebruikt als communicatie-, evaluatie- of rapporteringinstrument. De permanente en formele evaluatie en de rapportering hierover vormen de basis voor de eindbeslissing die op het laatste rapport komt.
- Naast cijfers voor de verscheidene vakken worden ook de resultaten voor attitudes en de evaluatie van het voltijds engagement gerapporteerd. Voor PAV is er een aparte

bijlage waaruit de samenvattende rapportbeoordeling overzichtelijk af te leiden valt. Voor BGV beperkt de rapportering zich voor de meeste opleidingen tot een (soms weinig relevante en eerder gedragsgerichte) algemene beoordeling en een globaal cijfer. De competenties en vaardigheden worden niet gerapporteerd. Voor de sportopleidingen is er wel een gedetailleerde attitude- en competentiebeoordeling en voor enkele opleidingen maakt men gebruik van een overzichtblad met registratie van kennis, product, vaardigheden en vakgebonden attitudes. De formulering van de kennis en vaardigheden is echter nog onvoldoende afgestemd op de opleidingsdoelstellingen en de te verwerven competenties.

- De vorderingen in het individuele leertraject van de jongeren worden nog niet op een uniforme en duidelijke wijze door de verschillende leraren in kaart gebracht. Voor BGV zijn er geen criteria of schaalverdeling die duidelijk aangeven in welke mate de basiscompetenties/leerdoelstellingen verworven zijn. Men slaagt er evenmin in om de samenhang tussen de verworven competenties op de tewerkstellingsplaats en de opdrachten/oefeningen in het centrum te concretiseren.
- De rapporten zijn overzichtelijk. De commentaren zijn overwegend vaststellend, aanmoedigend en duidend, maar zelden voorzien van analytische informatie, remediërende acties en aandachtspunten. Klassenraadverslagen en rapporten bevatten bijna uitsluitend informatie over en vaststellingen betreffende de houding en het gedrag van de leerlingen. Dit wijst op verwarring tussen de begrippen competentie en attitude. De rapportering is onvoldoende informatief voor wat de fases/vorderingen in het leertraject betreft.
- Duidelijke criteria voor deliberatie en voor de formulering van de verworven competenties in de attesten ontbreken. De verslagen van de delibererende klassenraden (notulen) bevatten weinig of geen informatie over de eindbeslissing en de onderbouwing ervan. Er is onvoldoende informatie over de leerprestaties, de al of niet verworven competenties en de remediërende activiteiten. Het vorderingsdossier van de leerlingen overstijgt het niveau van een kruisjestabel niet en is daarom eerder een boekhoudkundig dan wel een onderwijskundig instrument. In de notulen van de klassenraad wordt het niet slagen onvoldoende of zelfs niet gemotiveerd. De ontbrekende of zwakke onderbouwing van de studiebekrachtiging en daarmee verbonden adviezen stemt niet overeen met de regelgeving.

6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

- Het centrumwerkplan en het schoolreglement vormen de leidraad voor de beleidsvoering en bieden een referentiekader voor de praktische centrumwerking. De documenten moeten nog evolueren inzake de visie en de principes van het decreet leren en werken en van de modularisering en verder worden geïmplementeerd. Voorlopig operationaliseren de opgenomen rubrieken vooral organisatorische thema's op centrumniveau. Verscheidene doelstellingen worden nog niet in de vorm van implementatiestrategieën, actieplannen, afspraken, richtlijnen en/of instrumenten geconcretiseerd. Heel wat componenten zijn al uitgewerkt, maar bij gebrek aan cohesie slagen veel personeelsleden er niet in om alle informatie aan hun functioneren op klasniveau te linken. Dat leidt ertoe dat vernieuwingen soms niet het beoogde effect genereren.
- De leerprestaties van de doorgelichte opleidingen tonen aan dat er een kwantitatieve en kwalitatieve opeenstapeling is van tekorten in het aangeboden onderwijs. Voor BGV voldoet geen enkele van de doorgelichte opleidingen en is de afstemming van het onderwijsleerproces op de competenties in de opleidingskaarten of in de modulaire leertrajecten gebrekkig. Gelukkig vormt de algemene vorming (project algemene vakken) hierop een uitzondering kan ze een voorbeeldfunctie voor de BGV zijn.

- De centrumleiding slaagt erin het dagelijks functioneren van het centrum te organiseren, maar het onderwijskundig en strategisch beleid zijn nog zwak. De belangrijkste verklaring voor het lage rendement van het centrum is in essentie te vinden in het gebrek aan dynamiek en beleidsvoerend vermogen. Het beleid is sterk gericht op acties op het vlak van organisatie, dagelijkse schoolwerking en begeleiding van leerlingen, maar nog onvoldoende oriënterend en krachtadig om proactief bevorderende randvoorwaarden te creëren ter ondersteuning van het leren en het werkplekleren. Een centrumspecifieke, algemeen gedragen visie en operationalisering van duidelijke streefdoelen ontbreekt. De beroepsgerichte vorming en de begeleiding van het werkplekleren (gebeurt sinds dit schooljaar niet meer door de leraar BGV) worden onvoldoende ondersteund door samenwerking onder alle betrokkenen en gerichte professionalisering. Er zijn weinig sporen van begeleidend leiderschap, evaluatie van het opleidingsaanbod, opvolging van het beroepsgerichte vormingsaanbod, aanvangsbegeleiding, nascholingsbeleid of andere professionaliseringsinitiatieven.
- Er werd een sjabloon voor de evaluatie van de BGV ter beschikking gesteld, maar er is nog weinig aansturing en opvolging van het vakoverleg, de onderwijspraktijk en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen. Men verwacht alle heil van de nakende modularisering, maar ook hier blijkt dat de invoering ervan in sommige opleidingen onvoldoende voorbereid werd.
- Mede omdat de centrumleiding de eigen visie op onderwijs onvoldoende expliciteert en in de dagelijks leiding te weinig ondersteuning biedt aan het leerproces BGV, is het draagvlak in het team beperkt. In het centrum is er geen algemeen uitgeschreven visie over leerlingenevaluatie en de inhoudelijke invulling ervan. In de opleidingen en in de algemene vorming sluit de leerlingenevaluatie doorgaans onvoldoende aan bij de aard en inhoud van de competenties of functioneel gerichte doelstellingen. Pedagogisch-didactische aanbevelingen over leerlingenevaluatie die geënt zijn op de specificiteit van de onderwijsvorm, worden onvoldoende opgevolgd. Het ontbreekt in de meeste gevallen ook aan objectieve normstelling. Het gebrek aan knowhow is opvallend en een professionaliseringsplan als oplossing voor dit tekort ontbreekt nog.
- Hoewel er in de voorbije schooljaren getuigschriften tweede graad, tweede leerjaar van de derde graad, certificaten, attesten verworven competenties en diploma's secundair onderwijs werden uitgereikt, zijn er geen deliberatiecriteria. In de verslagen van de delibererende klassenraden wordt de studiebekrachtiging onvoldoende of zelfs niet onderbouwd. In de attesten is de formulering van verworven competenties daardoor ook beperkt en niet competentiegericht uitgedrukt.
- Het centrum is nog niet toe aan een strategische besluitvorming vanuit systematische zelfevaluatie. Dat het nieuwe beleid toenemende aandacht besteedt aan de verzameling van gegevens omtrent diverse aspecten van de centrumwerking is een positief gegeven. De effecten van een aantal beslissingen worden opgevolgd, maar dat gebeurt nog niet systematisch of integraal. Daardoor worden kansen gemist om op een bewuste manier aan zelfevaluatie te doen. Men is er nog niet in geslaagd om de werkpunten betreffende het onderwijskundig beleid, de realisatie van de opleiding en vorming uit de nulmeting ter harte te nemen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

7.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kwaliteitsvolle realisatie van de eindtermen en leerplandoelstellingen voor PAV.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De toenemende aandacht voor de verzameling van gegevens omtrent diverse aspecten van de centrumwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het dagelijks functioneren van het centrum.
- Het leefklimaat en de interactie tussen leraren en leerlingen.
- De uitrusting en infrastructuur voor sommige opleidingen.

7.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De evaluatie- en rapporteringspraktijk en de afstemming ervan op de opleidingsdoelstellingen en competenties.
- De aansturing en opvolging van het vakoverleg, de onderwijspraktijk en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen voor BGV.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In een doelgerichte loopbaanbegeleiding voorzien op maat van de individuele leerling.
- De deskundigheidsbevordering afstemmen op de behoeften van het personeel en op de nieuwe onderwijsontwikkelingen.
- De leerlingenevaluatie van transparante en valide criteria voorzien en afstemmen op de vooropgestelde doelen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De strategische besluitvorming vanuit een systematische zelfevaluatie.
- De systematische en integrale opvolging van de effecten van een aantal beslissingen.
- Gegevens en resultaten verzamelen, analyseren en gebruiken voor kwaliteitsborging en -bijsturing.
- Het onderwijskundig en strategisch beleid.
- De responsabilisering voor de onderwijs- en/of begeleidingsopdracht.
- De evaluatie van het opleidingsaanbod in relatie tot de regionale tewerkstellingsmogelijkheden.

7.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De organisatie en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen voor de opleiding Automecanicien.
- De organisatie en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen voor de opleiding Fietskadermonteur.
- De organisatie en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen voor de opleiding Goederenbehandelaar-magazijnier.
- De organisatie en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen voor de opleiding Goederenbehandelaar-magazijnier-heftruck.
- De organisatie en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen voor de opleiding Keukenmedewerker, module initiatie keuken.
- De organisatie en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen voor de opleiding Logistiek assistent in de ziekenhuizen.
- De organisatie en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen voor de opleiding Logistiek helper in de verzorgingsinstellingen.
- De organisatie en de realisatie van de opleidingsdoelstellingen voor de opleiding Onderhoudswerker sportinfrastructuur en -materiaal.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- De studiebekrachtiging correct uitvoeren: de beslissing van de klassenraad over het al dan niet geslaagd zijn van leerlingen gemotiveerd meedelen aan de betrokken personen (cfr. omzendbrief SO/2008/08, rubriek 11.1.1).
- De studiebekrachtiging correct uitvoeren: certificaten en studiegetuigschriften uitreiken conform de vigerende reglementering (cfr. omzendbrief SO/2008/08, rubriek 12.1).
- De studiebekrachtiging correct uitvoeren: de verworven competenties correct en duidelijk omschrijven in de uit te reiken attesten (cfr. omzendbrief SO/2008/08, rubriek 12.1).

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Opleiding per stelsel		PAV	BGV/Specifiek gedeelte
Lineair	Goederenbehandelaar-magazijnier		x
Lineair	Goederenbehandelaar-magazijnier-heftruck		x
Lineair	Logistiek assistent in de ziekenhuizen		x
Lineair	Logistiek helper in de zorginstellingen		x
Lineair	Onderhoudswerker sportinfrastructuur & -materiaal		x
Lineair	Automecaniciën		x
Lineair	Fietskadermonteur		x
Modulair	Keukenmedewerker		x

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Gabriël Poppe

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Cornelis Blommaert, directeur